

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1880.   Andra Kammaren.   N:o 7.

Onsdagen den 11 Februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 innevarande månad, äfvensom protokollsutdrag rörande de i sammanträdet den 7 dennes fattade beslut.

§ 2.

Föredrogos de på Kammarens bord hvilande motioner; och hänvisades:

Herr *Jöns Rundbäcks* motion, N:o 142, och Herr *S. Axells* motion, N:o 143, till Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 2; samt

Herr *S. Axells* motion, N:o 144, till Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 1.

§ 3.

Till behandling förekom Lag-Utskottets Utlåtande, N:o 1, i anledning af Första Kammarens remiss af Herr Andreas Anderssons motion, N:o 3, deruti var hemställt, "att Riksdagen för sin del täcktes besluta ett lagstadgande, att fader till oäkta barn, som genom domstols utslag blifvit ålagd att detsamma försörja, men detta underlåter, skall, då kommunens fattigvård nödgas bidraga till barnets underhåll, såsom 35 § i Kongl. fattigvårdsstadgan bestämmer, behandlas lika med fader till äkta barn, hvilket underhåll af fattigvården bestrides".

Utskottet hade, enär nämnda motion, som icke kunde anses innefatta förslag till stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af allmän civillag, syntes afse att i förordningen om fattigvården införa ett stadgande, hvilket ej kunde betraktas såsom utgörande tillägg till de bestämmelser, som i samma förordning vore af kommunallags natur, samt den väckta frågan således icke fölle inom omfånget för

Lag-Utskottets i grundlagarne utstakade verksamhet, funnit sig för-
anlätet att till Första Kammaren återlemna motionen.

I sammanhang med föredragningen af detta ärende lät Herr Tal-
mannen uppläsa ett till Kammaren ankommet utdrag af Första Kam-
marens protokoll den 7 i denna månad, hvaraf inhemtades, att Första
Kammaren vid behandling af Lag-Utskottets förevarande Utlåtande
lagt detsamma till handlingarne med förklarande, att den deri om-
förmälda motionen vore af sådan beskaffenhet, att den borde af Till-
fälligt Utskott handläggas; och hemställde Herr Talmannen derefter,
huruvida Kammaren ville instämma uti Medkammarens i ämnet
fattade beslut.

Ordet begärdes då af

Herr Ola Andersson i Burlöf, som anförde: Ehuru Första
Kammaren beslutat i enlighet med Lag-Utskottets hemställan, tror
jag dock att denna Kammare icke bör efterskänka den pröfningsrätt,
som den efter mitt förmenande har i afseende å frågan huruvida den
motion, som gifvit anledning till föreliggande betänkande, bort be-
handlas af Lag-Utskottet eller något annat Utskott. Att, såsom Herr
Talmannen föreslagit, inskränka sig till att helt enkelt lägga ärendet
till handlingarne, innebär i sjelfva verket icke något uttalande i sa-
ken, utan synes mig att ett bestämdt sådant i den ena eller andra
rigtningen bör af Kammaren göras.

För min enskilda del anser jag ifrågavarande motion vara af
beskaffenhet att böra af Lag-Utskottet behandlas. Såsom skäl för
motsatsen har Utskottet anført, att motionen åsyftar förändring i den
del af fattigvårdslagen, som tillhör den ekonomiska lagstiftningen och
fördenskull icke tillhör Lag-Utskottet. För detta sitt påstående har
dock Utskottet icke angifvit sina skäl, och jag hoppas därför att
nu få höra dem, för den händelse att de möjligen kunna lemna en
annan belysning af frågan. Jag skall icke heller för närvarande fram-
ställa något yrkande, ehuru jag, som sagdt, fortfarande är af den åsigt
att motionen bort af Lag-Utskottet behandlas.

Herr Thomasson: Det torde vara allmänt bekant, att gränsen
emellan den ekonomiska lagstiftningens område och det, inom hvilket
det tillkommer de båda statsmakterna att gemensamt lagstifta, är så
obestämd, att i många fall en befogad tvekan kan uppstå, hvart
ett väckt förslag enligt vår konstitutionella rätt är att i sådant
afseende hänföra. Äfven i fråga om den motion, som uti förevarande
betänkande afses, har inom Lag-Utskottet yppat sig skiljaktiga me-
ningar. Der uttalades dels den åsigt, att motionen skulle kunna åsyfta
förändring i civillag, dels och hufvudsakligen sökte den meningen göra sig
gällande att motionen afsåg förändring i en bestämmelse i fattigvårds-
förordningen, som vore att hänföra till kommunallag.

Såsom bekant, tillkännagaf Kongl. Maj:t vid öfverlemnandet af
sin nådiga proposition med förslag till nu gällande fattigvårdsförord-

ning, att åtskilliga bestämmelser deri vore att betrakta såsom af kommunallags natur, i afseende å hvilka Riksdagen hade att gemensamt med Kongl. Maj:t fatta beslut, under det att andra delar af förslaget tillhörde Kongl. Maj:ts ekonomiska lagstiftning och rörande hvilka Riksdagen endast hade att afgifva ett underdånigt utlåtande. Men uti motiveringen till denna nådiga proposition förekommer ingenting, som angifver hvad som skulle vara att hänföra till kommunallag eller till ekonomisk lag. Dock heter det uti det den nådiga propositionen bifogade statsrådsprotokollet, der Herr Ecklesiastikministern uttalar sig om den processuella fullföljden af fattigvårdsfrågor, att till kommunallag skulle vara att hänföra hufvudsakligen sådana bestämmelser, som anginge kommunens inre angelägenheter. Det torde ock vara tydligt, att med dylika bestämmelser måste menas sådana, som ordna förhållandena inom kommunen, såsom frågor om beskattningen i fattigvårds afseende, om fattigvårdsdistriktets fördelning i rotar, om bildande af gemensam arbetsanstalt med mera.

Men nu synes det vara uppenbart, att föreliggande motion icke berör frågor af nämnda beskaffenhet. Härjemte ber jag att få erinra om att alltsedan år 1868 hafva de motioner, som väckts inom denna Kammare eller Första Kammaren och gått ut på en förändring i fattigvårdslagstiftningen, ansetts tillhöra och äfven öfverlemnats till Tillfälligt Utskotts behandling.

På grund häraf och med erinran om att Första Kammaren godkänt Lag-Utskottets förfarande, yrkar jag att denna Kammare måtte lägga förevarande betänkande till handlingarne.

Herr Hedin: Jag är af en alldeles motsatt åsigt med den siste ärade talaren. Det har vid mer än ett tillfälle visat sig, att Första Kammaren velat göra den uppfattning gällande, att åtskilliga frågor, hvilka vi här i Andra Kammaren betraktat såsom de der ostridigt tillhöra Lag-Utskottets behandling, såsom när en motion går ut på väl icke att Riksdagen skall omedelbart för sin del besluta en lagförändring, utan blott göra en framställning till Kongl. Maj:t, att han täcktes för Riksdagen framlägga förslag till en sådan förändring, i stället böra behandlas af Tillfälligt Utskott. Så förför Första Kammaren till exempel vid 1878 års riksdag i fråga om en då väckt motion, som afsåg påkallande af Kongl. Maj:ts initiativ till erhållande af förändrad lagstiftning angående äktenskapsskildnad. Jag ber att få erinra, att inom Andra Kammaren då, så vidt jag icke missminner mig, den åsigten något så när enhälligt gjorde sig gällande, att frågan bort behandlas af Lag-Utskottet och icke, såsom Första Kammaren bestämt, af Tillfälligt Utskott; och att utan tvifvel denna uppfattning var det bestämmande motivet, hvarför Andra Kammaren icke ville inlåta sig på sjelfva hufvudfrågan. För min del håller jag före, att den åsigt, som då likasom i åtskilliga andra fall, som det icke torde vara behöfligt att nu uppräknas, uttalats af Andra Kammaren, har ganska goda skäl för sig; och det synes mig betänkligt, om man genom sjelfva valet af formen för behandlingen af ärenden sådana som detta skulle gifva ett åtminstone indirekt stöd åt deras åsigt,

som vilja allt mer och mer utvidga området för konungens administrativa lagstiftningsrätt.

Att den fråga, som i den föreliggande motionen beröres, icke är af kommunallags natur, det är så klart, att Utskottet väl kunnat bespara sig besväret att derom upplysa Kamrarne. Men en annan sak, hvarom det skulle varit af vida större intresse att erhålla upplysning, det är huru och på hvilka skäl Utskottet kan anse frågan falla inom området för den administrativa lagstiftningen. Vill man betrakta frågan efter dess begreppsneliga natur, så skall man lätt finna, att den åtminstone ligger mycket nära den civila lagstiftningens område. Då härtill kommer, att motionen berör en förordning, som visserligen är af blandad civil- och administrativ lags natur, men, innan den antogs, i sin helhet behandlades af Lag-Utskottet, och då ingen lär tilltro sig att kunna uppdraga en fullständig egoskilnad mellan de stadganden i samma förordning, som äro af civillags, och dem, som äro af administrativ lags natur, anser jag att Kammaren bör såsom sin åsigt uttala, att motionen i fråga tillhör Lag-Utskottets behandling.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Då jag förra gången hade ordet, förklarade jag, att jag ansåg mig icke böra framställa något bestämdt yrkande i denna fråga, innan jag af någon Lag-Utskottets ledamot fått höra de skäl, hvarpå Utskottet grundat sin åsigt i frågan. Sedan dess har visserligen Utskottets vice ordförande haft åtskilligt att i det afseendet förmåla, men för min del kan jag icke finna de af honom anförda omständigheter innefatta tillfyllestgörande bevis för att den fråga, som i den förevarande motionen beröres, bör anses tillhöra den ekonomiska lagstiftningen.

Jag hade föreställt mig, att, sedan frågan en gång öfverlemnats till Lag-Utskottets behandling och Utskottet kommit till den åsigt, att densamma icke vore af beskaffenhet att böra af Utskottet handläggas, utan i stället fölle inom den administrativa lagstiftningens område, Utskottet för denna sin åsigt bort anförda fullgiltiga skäl. Innan jag fått höra sådana skäl framställas, vidhåller jag mitt påstående, att motionen tillhör Lag-Utskottets behandling och instämmer derföre i det af Herr Hedin framställda yrkandet.

Herr Thomasson: Jag tillåter mig att gent emot den siste talaren påstå, att Lag-Utskottet endast varit skyldigt ådagalägga att ifrågavarande motion *icke* tillhör Lag-Utskottets behandling, men icke att derjemte afgöra, hvart motionen rätteligen bör remitteras.

Öfverläggningen förklarades slutad. Herr Talmannen gaf propositioner i enlighet med de meningar, som förekommit, samt förklarade sig anse röstöfvervigt förefinnas för bifall till det af Herr Hedin gjorda yrkandet. Votering blef begärd, i anledning hvaraf en så lydande omröstningsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som vill, att Lag-Utskottets Utlåtande, N:o 1, skall af Kamraren läggas till handlingarne med förklarande att den deri omförmälda

motion är af beskaffenhet att tillhöra Lag-Utskottets handläggning, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren lagt Utskottets berörda Utlåtande till handlingarne.

Omröstningen företogs och utföll med 113 ja mot 42 nej; varande alltså beslut fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

§ 4.

Efter föredragning dernäst af Lag-Utskottets Utlåtande, N:o 2, i anledning af Första Kammarens remiss af en utaf Herr C. Ekström väckt motion, om förändrad lydelse af § 48 mom. 1 i gällande förordning angående fattigvården, lades detta utlåtande till handlingarne, med förklarande att Kammaren ansåg den ifrågavarande motionens behandling tillhöra Tillfälligt Utskott.

§ 5.

Föredrogs Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Memorial, N:o 1 (i samlingen N:o 1), i anledning af Herr B. Lindgrens till Utskottet remitterade motion, N:o 39, om förändring af Riksdagens år 1877 fattade beslut i fråga om Oskarshamnns läroverks utvidgning; med hvilket memorial Utskottet, på anförda skäl, till Kammaren återlemnade berörda motion.

Herr Hedin yttrade: Jag tillåter mig framställa det yrkandet, att Kammaren måtte besluta det motionen i fråga skall remitteras till Stats-Utskottet.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt hänvisa den ifrågavarande motionen till Stats-Utskottet.

§ 6.

Herr Talmannen hemställde, under återopande af derom mellan Herrar Talmän träffad öfverenskommelse, huruvida Kammaren ville besluta att vid sammanträdet nästa lördag den 14 i denna månad företaga val af de 24 valmän, hvilka, jemte ett lika antal från Första Kammaren, hade att välja Riksdagens Justitieombudsman och hans efterträdare, äfvensom sex suppleanter för nämnde valmän; och biföll Kammaren denna hemställan.

§ 7.

Genom ankommet telegram hade Herr *K. H. Berlin*, hvilken af sjukdom fortfarande qvarhölls i sitt hem, anmält, det han, enligt läkares utsago, sannolikt i medlet af nästa vecka skulle kunna antråda resan till riksdagsorten; anhållande Herr Berlin, att ledighet från riksdagsgöromålen måtte honom beviljas intill nämnda tid. Denna anhållan bifölls.

Likaledes erhöil Herr *Anders Hansson*, på derom anmäld begäran, ledighet från riksdagsgöromålen under 9 dagar från och med den 19 innevarande Februari.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes följande inkomne ärenden, nemligen:

Bevillnings-Utskottets Betänkanden:

N:o 3, i anledning af väckt motion om särskild bevillning för vissa innehafvare af ordensvärdighet;

N:o 4, i anledning af väckt förslag om förändrade bestämmelser i afseende å bevillingstaxeringen af inkomst, som uppbares å annan ort än den skattskyldiges mantalsskrifningsort; och

N:o 5, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om förändringar dels i taxeringen af guld- och silfverförsändelser, som genom postverket befordras, dels ock i postverkets ansvarsskyldighet för oassurerade paket; samt

Andra Kammarrens Tredje Tillfälliga Utskotts Memorial, N:o 1 (i samlingen N:o 2), med återlemnande af en inom samma Kammarre af herr *J. Andersson* väckt motion, N:o 128.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammarrens ledamöter åtskildes kl. 3 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.